

[Carl P. Jensen.]

under kommunens bestyrelse til fremme af almindelige boligformål.

Det er derfor også efter min anskuelse ubetænkeligt, at man giver denne form for byggeri både den største rentenedsættelse og de største lån. Ingen vil kunne hævde, det er rimeligt, at privat, erhvervsmæssigt byggeri uden væsentligt tilskud af egne midler skal kunne få billige statslån. Hvis det private byggeri skulle have samme lånegrænse som det sociale, ville det jo i realiteten betyde, at man for det offentliges penge fik mulighed for en gevinst uden tilsvarende mulighed for tab. Jeg har ofte set krav om, at det private byggeri skulle have samme støtte som det sociale, det vil sige, man skulle op med lånegrænsen til 97 pct. Vi ved alle sammen, at hvis man gjorde det, ville det betyde, at det private byggeri ikke satte en eneste skilling i foretagendet, og det ville man dog ikke finde stømmende med selve det private byggeris væsen.“

Så vidt det ærede medlem hr. Kristen Amby, hvis ord har gyldighed også i dag. Det sociale byggeri bør, som det siges af det ærede medlem, have den største rentenedsættelse — det giver sig i dag udtryk i et højere m²-tilskud — og det bør også have en højere lånegrænse. Jeg er ganske enig med det ærede medlem hr. Kristen Amby, og jeg tror, man kunne få disse synspunkter bekræftet, hvis man henvendte sig til andre kyndige, der interesserer sig for det sociale byggeri, uden at det, som det ærede medlem hr. Lorentzen udtrykte sig i går, behøvede at være folk inden for dette område, der står den højtærede boligminister særlig nær. Jeg har slået efter i boligselskabernes håndbog for 1958 og konstateret, at man i de mest betydende sociale boligselskabers bestyrelser finder navne, som står de borgerlige partier nærmere, end de står den højtærede boligminister. Derfor forekommer det mig i det hele taget, at talen om favorisering af det sociale boligbyggeri på det private byggeris bekostning er en løs påstand, ikke mindst fordi den såkaldte støtte til det sociale byggeri er til større fordel for samfundet end den støtte, der ydes til det private byggeri, som er penge lige ud af lommen over i private hænder.

Lorentzen: Jeg udtalte under forhandlingen i går, at jeg tvivlede ikke om, at de sociale boligselskaber har haft en betydelig mission her i Danmark, og at jeg ikke havde til hensigt at kritisere det arbejde, de har gjort, bl. a. fordi jeg savnede det nødvendige kendskab dertil. Men jeg føler mig på den anden side nogenlunde sikker på, at det, der var sandhed i 1946, næppe er det i dag, og at de sociale boligselskaber er ved at blive en magtfaktor, der ligger temmelig nær op ad boligministeriet. Derfor vil jeg i hvert fald mene, at tiden nu må være inde til at ændre lovgivningen således, at de ikke fortsat begunstiges både på den ene og på den anden måde. Jeg vil eventuelt gerne ved lejlighed stille en forespørgsel om, hvorvidt man er bekendt med, i hvilket omfang de har dannet karteller eller på anden måde har sluttet sig sammen om indkøb o. s. v., hvilke mestre de i særlig grad bruger, om der er licitationer og mange andre ting, som man i og for sig kunne spørge om, og som offentligheden har krav på at få besked om.

Må jeg dernæst have lov til at gøre opmærksom på, når man altid er så bange for profit og taler om profitten, at vi endnu lever i et samfund, hvor den private kapital har lov til at eksistere, og så længe den har lov til at eksistere og det hele ikke er blevet socialiseret, må man regne med, at det instinkt, der ligger bag den private kapital s arbejde, er gavnligt og kommer hele samfundet til gode. Men det er et spørgsmål om helt forskellige livssyn, og derfor kan det ikke nytte, at vi fortsætter denne diskussion længere.

Jeg tror imidlertid slet ikke på, at de sociale selskaber administreres meget billigt og kun til fordel for lejerne i modsætning til den mand, der bygger privat. Han, der bygger privat, bygger måske til egen fordel, men jeg må dog sige, at han bygger i konkurrence med andre. Hvis kårene bliver lige, så tror jeg, at han administrerer billigere. Det tror jeg på, og så kan boligministeriet komme med alle de betragtninger, det vil om det ene og det andet. Det skal nok vise sig ude i praksis, at der i virkeligheden administreres billigst, når det er private folk, der fører den stadige kontrol og ved, at hver øre, der betales for meget, går fra deres egen lomme.